

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู

สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

The Academic Leadership of Administrators Affecting Teachers' Learning Management under the Office of Learning Promotion in Nakhon Si Thammarat Province

อรอุมา สุขจันทร์¹, เบญจพร ชนะกุล², อโนทัย ประสาน³

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช, ประเทศไทย

Onuma Sukjun¹, Benchaporn Chanakul², Anotai Prasan³
^{1,2,3}Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

✉: 6655701003@nstru.ac.th
(Author Corresponding Email)

Received: 23 April 2025; Revised: 30 April 2025; Accepted: 16 May 2025
© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 2) ศึกษาการจัดการเรียนรู้ของครู 3) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู และ 4) ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู รวมทั้งสิ้น 184 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การถดถอยเชิงพหุคูณ และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการนิเทศและการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2. ผลการจัดการเรียนรู้ของครู โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดย ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอนของครู ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองเพื่อเสริมทักษะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ใช้เครือข่ายผู้บริหารเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สนับสนุนครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ทดลองใช้เทคนิคการสอนแบบใหม่ ๆ ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ, การจัดการเรียนรู้ของครู, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study the academic leadership of school administrators, examine teachers' learning management, investigate how administrators' academic leadership affects teachers' learning management, and identify guidelines for developing academic leadership that influences teachers' learning management under the Office of Learning Promotion in Nakhon Si Thammarat Province. The sample consisted of 184 participants, including school administrators and teachers. Data collection tools included questionnaires and in-depth interviews. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient, multiple regression analysis, and content analysis. The findings were as follows: 1. The overall academic leadership of administrators was at a high level. Among the different aspects, defining the school's mission received the highest average score, while supervision and evaluation received the lowest. 2. Teachers' overall learning management was also at a high level. The highest average was in creating a learning-conducive environment and atmosphere, while the lowest was in school curriculum development. 3. Administrators' academic leadership - specifically in supervision and evaluation of teaching, creating a supportive learning environment, and curriculum development - had a statistically significant effect on teachers' learning management at the .01 level. 4. The guidelines for developing administrators' academic leadership suggested that administrators should enhance their skills in technology and innovation, build networks with other administrators to exchange experiences, support teachers in improving learning management, encourage the use of innovative teaching techniques, and promote the integration of technology and innovation in instruction to systematically improve learning quality.

Keywords: Academic leadership, Teachers' instructional practices, School administrators

1. บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าพร้อมทั้งยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาประเทศเพราะการพัฒนาประเทศที่จำเป็นต้องอาศัยคนที่มีคุณภาพเป็นประการสำคัญ ประเทศที่ประชากรได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงทั้งประเทศก็จะประสบความสำเร็จในการพัฒนาเกือบทุกด้าน การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีสันติสุข สามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาท และมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของเยาวชนให้เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ สามารถเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อการยกระดับคุณภาพของประเทศ จะเห็นได้จาก แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560 - 2567 วิสัยทัศน์ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข” ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่จะทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีสันติสุข และสามารถเคลื่อนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ ด้านของประเทศ ธีระ รุญเจริญ (2549) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหาร ต้องเป็นมีบทบาทความเป็นผู้นำอย่างแท้จริง ระบบการศึกษาจึงจะมีความเจริญก้าวหน้า อีกทั้งสอดคล้องกับ วิริยฤทธิ์ ชาทะกาญจน์ (2551) ที่ได้กล่าวว่า สถานศึกษาจะมีคุณภาพและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายนั้น โดยส่วนใหญ่แล้ว จะมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการเป็นผู้อำนวยการความสะดวกร มีภาวะผู้นำ เป็นผู้สนับสนุน และเป็นผู้นำนวัตกรรม เข้ามาสู่สถานศึกษาและเป็นผู้ผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้า โดยเฉพาะในส่วน

ของการจัดการเรียนการสอนนั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความรอบรู้ทางในทุกด้าน ด้านวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล ด้านพัสดุ ด้านการพัฒนาคุณภาพครูและนักเรียนซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งต้องมีการดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง โดยเน้นคุณภาพในด้านการบริหารงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการย่อมมีการดำเนินการให้สถานศึกษามุ่งไปสู่คุณภาพและมาตรฐาน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการต้องมีความชัดเจน

การจัดการเรียนรู้ของครูแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมเด่นชัดของครูในการเป็นผู้นำเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ ด้านความรู้ความสามารถในการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้อย่างหลากหลายรวมทั้งการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ในรายวิชาที่สอนอยู่เสมอมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสามารถวิเคราะห์หลักสูตร และประเมินผลหลักสูตร รวมทั้งการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผล สามารถออกแบบการวัดและประเมินผลครอบคลุมผลการเรียนรู้ทุกด้าน สร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้วัดผลด้วยวิธีการที่ถูกต้อง จัดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงมีรูปแบบวิธีการที่ชัดเจน และนำผลการวัดและประเมินผลมาใช้เพื่อหาแนวทางปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไปมีการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู ตระหนักและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพครูและเพื่อนร่วมอาชีพ มีความสนใจในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงขององค์ความรู้ต่าง ๆ สามารถปรับตัวหรือเปลี่ยนแปลงตนเอง เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิเช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคมกระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหากระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงกระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ตนเอง และกระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนและพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

สืบเนื่องจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จึงได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันของบุคคลที่อยู่นอกระบบโรงเรียน และเพื่อให้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถอธิบายเหตุผลที่ได้มาขององค์ความรู้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ จึงจำเป็นต้องศึกษาหลักการ แนวคิดที่สำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ กระบวนการเรียนรู้

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ตามแนวความคิดความเชื่อพื้นฐาน ปรัชญา “คิดเป็น” และตาม “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หลักการจัดการศึกษานอกโรงเรียน จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่และการเรียนรู้ของวัยรุ่น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้มีการยกเลิกและประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.2566 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ.2566 โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.2566 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาเป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในคุณค่าของชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวม ของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผลมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ไม่เรียนรู้ มีความ รอบรู้ รอบคอบระมัดระวัง มีคุณธรรมและมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเองครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติมีความเป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีความสุขกับเพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิตที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก มีโอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้นหรือปรับเปลี่ยนทักษะของตนตามความถนัดหรือความจำเป็น จัด ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และเพื่อคุณวุฒิตามระดับ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยให้ความสำคัญกับการยกระดับและการขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพราะยังมีคนจำนวนมากที่ยังเข้าไม่ถึงการศึกษาในระบบ เนื่องจากข้อจำกัดบางประการไม่ว่าจะเป็นด้านฐานะทางเศรษฐกิจ หรือการที่ต้องเข้าสู่ภาคแรงงานก่อนวัยอันควร ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว และเพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษาเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพให้กับผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียน จึงได้มีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับตำบลขึ้น โดยให้มีฐานะเป็นหน่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ประชาชนในชุมชนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ทั่วถึงและมีคุณภาพ มีภารกิจเป็นทั้งศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทางเลือกให้กับประชาชนที่อยู่ในชุมชน ท้องถิ่นอย่างแท้จริง ผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้ ที่จะทำให้คุณภาพการเรียนรู้ของเด็กไทยได้มาตรฐานสูงระดับโลก หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งโดยผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ จะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) ที่เข้มแข็ง เป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลม เป็นผู้ประสานชุมชนที่ดี เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่เชี่ยวชาญและเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล (รุ่ง แก้วแดง, 2545)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับใดและภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำผลวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำเนินงานในระดับสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ประกอบด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method)

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง / ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้การวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 23 สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน และครู จำนวน 352 คน รวมทั้งสิ้น 360 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 176 คน รวมทั้งสิ้น 184 ได้มาโดยการใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random Sampling) และทำการสุ่มอย่างง่ายในแต่ละกลุ่ม (Simple Random Sampling)

3.1.3 ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 5 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive selection) โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกระดับดีขึ้นไป มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.2.1 แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นการถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 3) ด้านการนิเทศและการประเมินผลของครู และ 4)

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการวางแผนและเตรียมการสอน 3) ด้านการออกแบบและจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี และ 6) ด้านการวัดและประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ

3.2.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) ได้กำหนดประเด็นข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อนามสกุล ตำแหน่ง สถานศึกษาที่สังกัด และประสบการณ์การปฏิบัติงาน และ วันเดือนปีที่ทำการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ศึกษาค้นคว้าเอกสาร หลักฐาน ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร การจัดการเรียนรู้ของครู นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา ความถูกต้อง ความชัดเจนของข้อคำถาม นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ผลที่ได้คือมีค่า IOC ระหว่าง 0.67 - 1.00 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปทดลองใช้ (Try Out) 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ทางราชการ จากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อติดต่อกับสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูล

3.4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูล พร้อมแบบแบบสอบถามด้วย Google Form และส่งไปยังสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผ่านระบบ E-office ของสำนักส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง 23 สถานศึกษา จำนวน 186 ชุด และได้กลับคืน จำนวน 184 ชุด คิดเป็น

ร้อยละ 98.92 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.4.3 หลังจากที่ได้ส่งแบบสอบถามไปแล้ว 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามที่ส่งกลับมาใน Google Form พร้อมติดต่อไปยังสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้ทำแบบทดสอบเพื่อขอความอนุเคราะห์อีกครั้ง

3.4.4 หลังจากที่ได้กลุ่มตัวอย่างได้ส่งแบบสอบถามมาครบถ้วนตามจำนวนแล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำผลการตอบแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูล และนำไปสรุปผลการวิจัยตามลำดับ

3.4.5 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการติดต่อ นัดหมายและเดินทางไปดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองแล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

3.5.4 วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี Stepwise Method

3.5.5 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหาเชิงประเด็นและนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

4. ผลการวิจัย

จากศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และ ด้านการนิเทศและการประเมินผลของครู มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้าน (n=184)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน	4.11	.69	มาก
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.97	.75	มาก
ด้านการนิเทศและการประเมินผลของครู	3.80	.63	มาก
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้	3.87	.62	มาก
รวม	3.94	.48	มาก

2. การจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการออกแบบและจัดการเรียนรู้ ด้านการวางแผนและเตรียมการสอน ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี และ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผลของผลการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงาน
ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้าน (n=184)

ผลการจัดการเรียนรู้ของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.64	.78	มาก
2. ด้านการวางแผนและเตรียมการสอน	3.89	.68	มาก
3. ด้านการออกแบบและจัดการเรียนรู้	3.89	.69	มาก
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้	3.96	.71	มาก
5. ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี	3.77	.65	มาก
6. ด้านการวัดและประเมินผล	3.91	.73	มาก
รวม	3.84	.71	มาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($R = .900$) ในทิศทางบวก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($r_{xy}=.298^{**}$) ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r_{xy}=.519^{**}$) ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอนของครู มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก ($r_{xy}=.909^{**}$) และ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy}=.876^{**}$)

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	การจัดการเรียนรู้ของครู							ระดับ
	การวางแผนและ เตรียมการสอน (Y ₁)	ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	การออกแบบและ จัดการเรียนรู้ (Y ₃)	การใช้สื่อและ เทคโนโลยี (Y ₄)	การวัดและ ประเมินผล (Y ₅)	การจัด สภาพแวดล้อมและ การจัดการเรียนรู้ของ ครู (Y _{tot})		
ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน (X ₁)	.199**	.240**	.206**	.252**	.393**	.192**	.298**	ต่ำ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร(X ₂)	.232**	1.00**	.259**	.279**	.331**	.228**	.519**	ปานกลาง
ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน ของครู (X ₃)	.738**	.259**	1.00**	.827**	.647**	.935**	.909**	สูงมาก
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและ บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X ₄)	.682**	.279**	.827**	1.00**	.641**	.819**	.876**	สูง
(X _{tot})	.632**	.657**	.779**	.803**	.697**	.738**	.900**	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Std.Error	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.483	.062		7.825	.000
ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอนของครู (X_3)	.426	.023	.558	18.218	.000
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X_4)	.260	.024	.336	10.885	.000
ด้านการพัฒนาหลักสูตร (X_2)	.181	.012	.280	15.629	.000

จากตารางที่ 4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม (Y_{tot}) คือ ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอนของครู (X_3) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X_4) และด้านการพัฒนาหลักสูตร (X_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 4 พบว่า

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองผ่านการอบรมสัมมนา และศึกษาดูงาน เพื่อเสริมทักษะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม พร้อมใช้เครือข่ายผู้บริหารแลกเปลี่ยนประสบการณ์ดี ๆ นอกจากนี้ ผู้บริหารต้องสนับสนุนครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เช่น การจัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เปิดโอกาสให้ทดลองใช้เทคนิคการสอนใหม่ พร้อมสนับสนุนด้านทรัพยากรและการสะท้อนกลับเชิงบวก การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการต้องควบคู่กับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างแรงบันดาลใจให้ครูและให้โอกาสมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และปรับกลยุทธ์การบริหารให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

5. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และ ด้านการนิเทศและการประเมินผลของครู มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และในการปฏิบัตินั้นย่อม มีองค์ประกอบใน ตัวผู้บริหาร เช่น ความสามารถ การนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ สามารถใช้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำและการบริหารและนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางวิชาการให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรองกาญจน์ อรุณเมฆ (2567) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพงศ์ ทองนวล (2565) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่

เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการออกแบบและจัดการเรียนรู้ ด้านการวางแผนและเตรียมการสอน ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี และ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา มีการวางแผนและเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สถานศึกษาสร้างความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอนุรักษ์ จตุลี (2565) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มงกุฏ วงศ์สาคร (2566) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะประจำสายงานของครูที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอนของครู ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะผลสำเร็จในการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จะต้องอาศัยปัจจัย ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นส่วนส่งเสริมให้การปฏิบัติงานเป็นไป อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร กล่อมมะโน (2567) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านวางแผนปฏิบัติการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการประเมินผลการสอนของครู และด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หยาดทิพย์ ชีซอง (2567) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร ได้แก่ การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร การพัฒนาผู้เรียน และการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และการประเมินคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองผ่านการอบรมสัมมนา และศึกษาดูงาน เพื่อเสริมทักษะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม พร้อมใช้เครือข่ายผู้บริหารแลกเปลี่ยน

ประสบการณ์ดี ๆ นอกจากนี้ ผู้บริหารต้องสนับสนุนครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เช่น การจัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และเปิดโอกาสให้ทดลองใช้เทคนิคการสอนใหม่ พร้อมสนับสนุนด้านทรัพยากรและฟีดแบ็กเชิงบวก การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการต้องควบคู่กับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยการสร้างแรงบันดาลใจให้ครูและให้โอกาสมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนตา สุพรรณทอง (2563) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู สหวิทยาเขต นนทบุรี 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู มีทั้งหมด 3 ด้านดังนี้ (1) ด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีการมอบหมายงาน การสอนงาน และการอบรมผ่านสื่อออนไลน์ (2) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยวิธีการมอบหมายงาน การสอนงาน และการอบรมสัมมนา (3) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการมอบหมายงาน การสอนงาน และการอบรมสัมมนา

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล งานวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการนิเทศและประเมินผลการสอนของครู และด้านการประสานงานการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารจะต้องสามารถเป็นแหล่งข้อมูลต้นแบบทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพให้แก่ครูได้ ตลอดจนควรมีการวางแผนในการนิเทศร่วมกันกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวทางในการนิเทศที่ชัดเจน ต้องมีการสรุปผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งมีการนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์ มาเป็นข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับการนิเทศให้สามารถนำไป เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทแต่ละสถานศึกษาเป็นประจำทุกปีการศึกษา ตลอดจนควรส่งเสริมให้ครูในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างทั่วถึง เพื่อพัฒนาให้ครูทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.3 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ควรนำผลจากการวิจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู ด้านการนิเทศและประเมิน ผลการสอนของครู ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ไปจัดทำนโยบายของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช พร้อมทั้งดำเนินการจัดการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงาน

ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้มีความรู้ ความเข้าใจเจตคติที่ดี และให้ความสำคัญ ต่อ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา และบริหาร การศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จัดทำวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้าน การคิดเชิงสร้างสรรค์กับการพัฒนาการทำงานของครู สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด นครศรีธรรมราช"

2.2 จัดทำวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อ ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมและการจัดการความรู้ของครู สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด นครศรีธรรมราช"

2.3 จัดทำวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานของครู สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ”

เอกสารอ้างอิง

- กรองกาญจน์ อรุณเมฆ. (2567). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหา บัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- จตุพงศ์ ทองนวล (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- เดือนตา สุพรรณทอง. (2563). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู สหวิทยาเขต นนทบุรี 2. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : กรุงเทพมหานคร.
- ธีระ รุญเจริญ. (2549). ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสภาพปัญหาความจำเป็นและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- พระอนุรักษ จุตสี. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 การศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ค.ม.พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- มงกุฏ วงศ์สาคร. (2566). สมรรถนะประจำสายงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ ของครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รุ่ง แก้วแดง. (2545). ปฏิบัติการศึกษไทย. กรุงเทพมหานคร : มติชน.

- วีระยุทธ ขาตะกาญจน์. (2556). *เทคนิคการบริหาร สำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566–2570) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สุภาพร กล่อมมะโน. (2567). *พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- หยาดทิพย์ ซีซอง. (2567). *ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.